

15.3.2007 Tarihli ve 5603 Sayılı Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun ve Anayasanın 89 uncu ve 104 üncü Maddeleri Gereğince Cumhurbaşkanınca Bir Daha Görüşülmek Üzere Geri Gönderme Tezkeresi ile Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu (1/1340)

Not: Kanun; Başkanlıkça Anayasa ile Tarım, Orman ve Köyişleri komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

30/3/2007

Sayı: B.01.0.KKB.01-18/A-5-2007-220

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 16.03.2007 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-25835/60212 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunca 15.03.2007 gününde kabul edilen 5603 sayılı "Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun" incelenmiştir:

1- Yasanın 14. maddesinin (2). fıkrasında,

"(2) Başkan Bakanın önerisi üzerine müşterek kararla atanır. Genel Koordinatör, Hukuk Müşaviri, Koordinatör, il koordinatörleri, uzman, denetçi ve danışmanlar Başkanın teklifi üzerine Bakan onayıyla, bunların dışında kalan diğer personel ise Başkan tarafından atanır."

düzenlemesine yer verilmiştir.

Düzenlemede, Yasayla kurulan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunda görev yapan Başkan dışındaki tüm personelin, bu bağlamda üst düzey yönetici kadrolarında görev yapacakların atama yetkisi Bakana verilmektedir.

Yasanın 14. maddesinin (8). fıkrasında, Kurum personelinden Başkan, genel koordinatör, hukuk müşaviri, koordinatör ve il koordinatörleri, uzman ve denetçiler ile diğer görevlilere ödenecek sözleşme ücretleri, Başbakanlık Merkez Örgütünde görev yapan, sırasıyla genel müdür, genel müdür yardımcısı, daire başkanı, uzman ve denetçiler ile diğer benzer personel için öngörölmüş bulunan ücretlere bağlanmıştır.

(8). fıkrada unvanları sayılan ve Kurumda sözleşmeli statüde görev yapan personelin ücretlerinin belirlenmesinde ölçüt alınan Başbakanlık Merkez Örgütü personelinden uzman, daire başkanı ve genel müdür yardımcılarını için 3600, genel müdürler için ise 6400 ek gösterge öngörölmüştür.

Bundan da anlaşılacağı gibi, Kurumda Bakan tarafından ataması yapılacak personel, 657 sayılı Devlet Memurları Yasasına göre 3600 ek göstergesi bulunan kamu görevlisi kümesine girmektedir. Bu tür personelin ataması ortak kararname ile yapılmasına karşın, incelenen Yasada eş durumdaki personelin atanması yetkisi Bakana verilmekte, böylece Cumhurbaşkanının imzasını gerektirmeyen bir atama yöntemi öngörölmektedir.

a- Çağdaş demokrasilerde, parlamenter sistem ve bu sistemi yaşama geçirecek erkler ayrılığı ilkesi kabul edilmiş; yürütmenin iktidar gücü, yasama ve yargı denetimi ile dengelenmeye çalışılmıştır.

Parlamenter demokratik sistemin ve erkler ayrılığının benimsendiği Anayasamızda da, bağımsız koşulsuz Ulusun olan egemenliği, yasama, yürütme ve yargı alanlarında Ulus adına kullanacak organlar belirtilmiş; yasama ve yargının yürütme organı üzerindeki denetim yetkisi ve bu yetkinin kullanılma biçim ve sınırları çeşitli maddelerde kurala bağlanmıştır.

İktidar gücünün çoğunluk egemenliğine dönüşmesinin parlamenter demokratik sistemi zedeleyeceğini öngören anayasa koyucu, bununla yetinmemiş, Devletin başı olan Cumhurbaşkanına bir denetim, dengeyi ve uyumu sağlama görev ve yetkisi vermiştir.

Nitekim, Anayasanın,

- 8. maddesinde, yürütme yetki ve görevinin, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulunca kullanılıp yerine getirileceği,

- 104. maddesinde, Cumhurbaşkanının,

* Anayasanın uygulanmasını, Devlet organlarının düzenli ve uyumlu çalışmasını gözeticeği,

* Başbakan ve bakanları atayacağı,

* Gerekli gördüğü durumlarda Bakanlar Kuruluna başkanlık edeceği ya da Bakanlar Kurulunu başkanlığı altında toplantıya çağıracağı,

* Kararnemeleri imzalayacağı,

- 105. maddesinde, Cumhurbaşkanının tek başına yapacağı işlemler dışındaki tüm kararlarının Başbakan ve ilgili bakanlarca imzalanacağı,

belirtmiştir.

Bu kurallar, Cumhurbaşkanının, aynı zamanda yürütmenin de başı olduğunu, kararnemeleri imzalama yolu ile iktidar gücünü denetleyerek, bu güç ile kamu politikalarının oluşması ve uygulanmasında görev alan üst düzey kamu görevlileri arasındaki dengeyi sağlaması gerektiğini göstermektedir.

Cumhurbaşkanının bu denetim ve dengeleme görev ve yetkisi, bir siyasal partinin tek başına iktidar olduğu ve yasama organında çoğunluğu elde bulundurduğu dönemlerde, çok daha gerekli olmaktadır. Çünkü, bu dönemlerde, özellikle üst düzey kamu görevlileri siyasal güce karşı çok daha korunmasız kalmaktadır.

b- Anayasanın 8. maddesinde, yürütme yetkisi ve görevinin, Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulunca kullanılıp yerine getirileceği belirtilirken, yürütme işlemlerinin hukuksal geçerlilik kazanabilmesi için her iki tarafın katılmasıyla ortaklaşa yapılması gereği ortaya konulmuştur.

Yine, Anayasanın 105. maddesinde, Cumhurbaşkanının, Anayasa ve diğer yasalarda tek başına yapabileceği belirtilen işlemler dışındaki tüm kararlarının Başbakan ve ilgili bakanlarca da imzalanacağı kurala bağlanmıştır. Bu kural, tüm kararlar bağlamında atama kararlarının da Cumhurbaşkanınca imzalanması gerektiğini göstermesi yönünden önemlidir. Anayasanın 104. maddesinde, Cumhurbaşkanına kararnemeleri imzalama görev ve yetkisi verilmiş olması da bu yargıyı pekiştirmektedir.

Anayasamızda Cumhurbaşkanına kararnameleri imzalama yetkisinin verilmesi üç önemli gerekçeye dayanmaktadır. Bunların birincisi, Cumhurbaşkanının yansızlığı nedeniyle, kararnamelerin, kamu yararına ve kamu hizmetinin gereklerine uygun olmasının sağlanması ve siyasal emellere hizmet etmesinin önlenmesi; ikincisi, Cumhurbaşkanına, yürütme alanında Hükümete öneri ve uyarılarda bulunma yetkisini kullanabilmesi için olanak yaratılması; üçüncüsü de, Cumhurbaşkanının Devletin ve yürütmenin başı olması ve Devlet organlarının düzenli çalışmasını gözetme görev ve yetkisiyle donatılmış bulunmasıdır.

Bu anayasal kurallar karşısında, birer yönetsel işlem olduğunda kuşku bulunmayan atama işlemlerinden, kurumların karar ve uygulama düzeneklerinde önemli işlev gören üst düzey kamu görevlilerine ilişkin olanlarının, hukuksal geçerlilik kazanabilmesi için Cumhurbaşkanınca da imzalanması anayasal zorunluluktur.

c- Öte yandan, kamu kurum ve kuruluşları ve dolayısıyla bu kurum ve kuruluşların üst düzey görevlileri, siyasal iktidarın uzmanlık ve hizmet alanındaki deneyim eksikliğini gidermek ve kendi alanında siyasal iktidara yardımcı olmak, değişen iktidarlardan kamu hizmetlerinin etkilenmemesini ve sürekliliğini sağlamakla yükümlüdürler.

Kamu hizmetinin sürekliliği ile kamu görevlilerinin güvencesi arasındaki yakın ilişki, kamu politikalarının oluşmasında karar verme ve bu kararları uygulama konumunda olan üst düzey kamu görevlilerinin atama güvencesinde kamu yararı bulunduğunu göstermektedir.

Devlet organlarının düzenli çalışması, yönetimde istikrarın sağlanmasıyla olanaklıdır. Yönetimde istikrar ise, kamu hizmetinin değişken ögesi olan iktidardaki siyasal partilerle değil, kamu hizmetinin değişmez ögesi olan kamu görevlilerine sağlanacak "görev güvence"siyle gerçekleştirilecektir.

Cumhurbaşkanının, kamu hizmetlerinde sürekliliği ve istikrarı sağlayan üst düzey görevlilerin atamalarında imzasının bulunması, kimi haksız işlemlerin, siyasal nitelikli atamaların önlenmesi ve dolayısıyla kamu yararı ve kamu hizmetinin gerekleri yönünden de gereklidir.

Anayasamıza göre, yürütmenin iki kanadından birini oluşturan Cumhurbaşkanı, "yansız" niteliğiyle, siyasal nitelikli Hükümete karşı kamu görevlisinin güvencesini oluşturmaktadır. Bu güvence, atama kararnamelerinin Cumhurbaşkanınca imzalanmasıyla yaşama geçirilmektedir.

Nitekim, bu gerekçeler gözönünde bulundurulurken, 2451 sayılı Yasada, müsteşar ve yardımcılardan, genel müdür ve yardımcılar, bakanlık müşavirleri, birinci hukuk müşavirleri, bakanlık daire başkanları, il idare şube başkanları, bölge müdürleri ve başmüdürler gibi üst düzey görevlilerin atanmaları, görevden alınmaları ya da nakillerinin ortak kararnameyle yapılması kurala bağlanmıştır.

d- Anayasa Mahkemesinin 27.04.1993 günlü, E.1992/37, K.1993/18 sayılı kararında,

"Parlamentar hükümet sistemi benimsenen Anayasaya göre, Cumhurbaşkanının yürütmenin başı olarak karşı-imza kuralı gereği imzalayacağı kararnameler 104. madde uyarınca yürütme alanına ilişkin görev ve yetkileri ile sınırlı anlaşılmalıdır."

denilerek, yürütmenin başı olan Cumhurbaşkanının atama kararnamelerini, güvence niteliğinde "karşı-imza" kuramı uyarınca imzalanması gerektiği kabul edilmiştir.

Yüksek Mahkemenin aynı kararında;

- Anayasanın 104. maddesinde, Devletin başı olduğu ve Türk Ulusunun birliğini temsil ettiği belirtilen Cumhurbaşkanının, 8. maddede, aynı zamanda yürütmenin de başı sayıldığı,

- Anayasanın 8. maddesinde, yürütme işlemlerinin hukuksal geçerlilik kazanması için Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulunun katılmalarıyla ortaklaşa yapılması gereğinin çok açık biçimde ortaya konulduğu,

- Başbakan ve tüm bakanların imzaladıkları "Bakanlar Kurulu Kararnamesi" ile yalnızca Başbakan ve ilgili bakanın imzasını taşıyan "ortak kararname"nin de geçerlik kazanabilmesi için Cumhurbaşkanı tarafından imzalanmasının anayasal zorunluluk olduğu,

- Geleneklere dayalı bir kurallar ve kurumlar düzeni olan parlamenter sistemde önemli devlet işlemlerinin tümünün devlet başkanının imzasıyla tamamlandığı,

- Bakanlık üst düzey görevlerine getirilecek yüksek memurlara ilişkin atama işlemlerinin, Anayasada benimsenen parlamenter sistem gereği yürütme organını oluşturan Adalet Bakanı ve Başbakan ile yansız Cumhurbaşkanının onayına sunulmasının, Anayasanın 8., 104. ve 105. maddeleri yönünden zorunlu bulunduğu,

- Bakanın yanında, onun uzmanlık ve hizmet alanındaki deneyim eksikliğini gidermek, bu alanlarda bakana yardım etmek ve değişme olasılığı fazla olan Bakanların değişmesinden kamu hizmetinin etkilenmemesini sağlamak üzere bulundurulana; memur statüsü içinde ve hizmet kadrosunda en yüksek dereceye yükselmiş, böylece teknik deneyim sahibi ve uzman kişiler olan müsteşarlık, müsteşar yardımcılıkları, Teftiş Kurulu Başkanlığı ve diğer sayılan üst düzey görevlere Bakanın önerisi ve Başbakanın onayı ile atama yapılabilmesinin Anayasada benimsenen sistemle bağdaşmadığı,

- Cumhurbaşkanını böylesine yetkilerle donatıp güçlendiren, parlamenter hükümet sistemini tüm gerekleriyle uygulamaya koyan, yürütme yetki ve görevinin Cumhurbaşkanı ve Bakanlar Kurulunca yerine getirileceğini belirten anayasal kurallar karşısında, kimi atamalarda Cumhurbaşkanının imzasına gerek görmemenin, Anayasanın 8. maddesine aykırılık oluşturacağı,

gerekçelerine yer verilerek, Adalet Bakanlığında üst düzey kamu görevlerine yapılacak atamaların Başbakanın onayı ile sonlandırılmasına ilişkin yasa kuralı iptal edilmiştir.

Yine, Anayasa Mahkemesinin 19.12.2005 günlü, E.2005/143, K.2005/99 sayılı kararında, Türkiye İstatistik Kurumunun üst düzey görevlerine atama yapma yetkisini Kurum Başkanına veren yasa kuralı iptal edilirken şu değerlendirme yapılmıştır:

"Buna göre, kamu politikasının tayinine katılan, etkin bir otoriteye sahip olan, kuruluşların amacının gerçekleşmesinde en önemli yetki ve sorumluluklarla donatılan, planlama, örgütlenme, personel ve kadrolarını yöneten, denetim ve temsil gibi işlevleri yerine getiren kamu görevlilerinin, üst düzey yönetici konumunda olmaları nedeniyle bunların atamalarının da müşterek kararname ile yapılması Anayasal zorunluluktur."

Bu nedenlerle, incelenen Yasanın Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun Başkan dışındaki üst düzey görevlilerinin atanmasını ortak kararname yerine Tarım ve Köyişleri Bakanının onayına bırakan 14. maddesinin (2). fıkra düzenlemesi, Anayasayla kabul edilen parlamenter demokratik sistemle, Anayasanın 8, 104 ve 105. maddeleriyle bağdaşmamaktadır.

2- İncelenen Yasanın yine 14. maddesinin (8). fıkrasında,

"(8) Sözleşmeli personele verilecek her türlü ödemeler dahil net ücretler; Başkana Başbakanlık merkez teşkilatında görev yapan genel müdür, genel koordinatörlere Başbakanlık merkez teşkilatında görev yapan genel müdür yardımcısı, hukuk müşaviri, koordinatör ve il koordinatörlerine

Başbakanlık merkez teşkilatında görev yapan daire başkanları, uzman ve denetçilere Başbakanlık uzmanları, diğer görevlilere ise Başbakanlık merkez teşkilatındaki benzer görevler için öngörölmüş bulunan ücretleri aşmamak kaydıyla, Bakan tarafından belirlenir."

düzenlemesine yer verilmiştir.

Düzenlemede, sözleşmeli statüde bulunan personelin ücretlerinin Tarım ve Köyişleri Bakanı tarafından belirlenmesi öngörülmektedir.

Anayasanın 128. maddesinde,

- Devletin, kamu iktisadi teşebbüslerinin ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevlerin, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle göröleceği,

- Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlerinin yasayla düzenleneceği,

kurala bağlanmıştır.

İncelenen Yasanın 3. maddesinde, bu Yasayla verilen görevleri yerine getirmek üzere kurulan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun, kamu tüzelkişiliğini haiz, idari ve mali özerkliğe sahip bir kurum olduğu belirtilmiştir. Yine aynı maddeye göre, Kurum, Tarım ve Köyişleri Bakanlığının "ilgili kuruluşu"dur.

Bir kamu tüzelkişisi olarak kurulan, Yasa ile verilen görevleri yapan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun genel idare esaslarına göre bir kamu hizmeti yürüttüğü açıktır.

Öte yandan, incelenen Yasa'nın "Kurum personelinin statüsü, hakları ve atanmaları" başlıklı 14. maddesinin (1) ve (10). fıkralarında,

- Kurumda hizmetlerin sözleşmeli personel eliyle yürütüleceği,

- Sözleşmeli personelin, 657 sayılı Devlet Memurları Yasası ile diğer yasaların sözleşmeli personel hakkındaki kurallarına bağlı olmadığı,

- Kurum personelinin emeklilik ve sosyal güvenlik yönünden 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasasına bağlı olduğu,

- Sözleşmeli personelin, bu maddede belirlenenler dışında kalan görev ve yetkilerinin, hizmete alınma, görevlendirme, görevde yükselme ve görevden alınma biçimleri ile sözleşme esaslarının, unvan ve sayılarının Bakanlar Kurulu kararı ile çıkarılacak yönetmelikle belirleneceği,

kurala bağlanmıştır.

Görüldüğü gibi, bir kamu tüzelkişisi olan Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunda genel idare esaslarına göre yürütülecek asli ve sürekli görevler sözleşmeli personel eliyle yürütülecektir. Yasada sözleşmeli personel statüsü asli statü olarak öngörülmüştür.

Sözleşmeli personelin statüsü Yasayla belirlenmiş, kimi ayrıntıların düzenlenmesi Bakanlar Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacak bir yönetmeliğe bırakılmıştır. Böylece, Kurumda çalıştırılacak sözleşmeli personel statü hukukuna bağlı kılınmıştır.

Bu nitelikteki bir personel statüsünde, yapılacak sözleşmenin "idari hizmet sözleşmesi" olduğu ve idare ile personel arasında kamu hukukuna dayalı bir ilişki bulunduğuy açıktır.

İdari hizmet sözleşmeleri, idarenin tek yanlı istenciyle oluşturduğu koşulları ve ilkeleri içeren ve çalışanın bu koşulları ve ilkeleri kabul edip etmeme dışında değiştirmeyi isteme hakkı bulunmayan kamu hukuku sözleşmeleridir.

Anayasa Mahkemesinin çeşitli kararlarında da belirtildiği gibi, bir kamu tüzelkişisi kurum ya da kuruluşta genel idare esaslarına göre yürütülen görevlerde, kamu hukuku alanına giren idari hizmet sözleşmesiyle çalışanların, Anayasanın 128. maddesi kapsamında kamu görevlileri olduğunda kuşku bulunmamaktadır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, Anayasanın 128. maddesinde, kamu görevlilerinin atanmalarının, görev ve yetkilerinin, hakları ve yükümlülüklerinin, aylık ve ödenekleri ile diğer özlük işlerinin ya-sayla düzenlenmesi öngörülmüştür.

Oysa, incelenen Yasada sözleşmeli personel ücretleri belirlenmemiş, ücreti belirleme yetkisi Tarım ve Köy İşleri Bakanına verilmiştir.

Bu nedenle, Yasanın 14. maddesinin (8). fıkrası Anayasanın 128. maddesiyle bağdaşmamaktadır.

Öte yandan, Anayasanın 2. maddesinde, hukuk devleti ilkesi, Türkiye Cumhuriyetinin nitelikleri arasında sayılmış; 7. maddesinde, yasama yetkisinin Türk Ulusu adına Türkiye Büyük Millet Meclisinin olduğu, bu yetkinin devredilemeyeceği belirtilmiştir.

Anayasa Mahkemesi kararlarında da vurgulandığı gibi, yasama organınca yürütmeye düzenleme yetkisi verilirken, bunun bir "yetki devri" niteliğinde olmaması için, konunun temel ilkelerinin yasada düzenlenmesi, çerçevenin belirlenmesi ve yürütmeye, teknik ayrıntıların düzenlenebilmesi için sınırları belli bir yetki alanı tanınması gerekmektedir.

İncelenen Yasanın 14. maddesinin (8). fıkrasında ise, tavan dışında hiçbir temel ilke konulmadan, çerçeve çizilmeden, sözleşmeli personel statüsüyle ilgili ücretleri belirleme yetkisi Tarım ve Köy İşleri Bakanına bırakılmaktadır.

09/12/1994 günlü, 4059 sayılı "Hazine Müsteşarlığı İle Dış Ticaret Müsteşarlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun"un 7. maddesinin (e) bendinde, incelenen Yasada olduğu gibi, kadro karşılık gösterilerek 657 sayılı Devlet Memurları Yasası ve diğer yasaların sözleşmeli personele ilişkin kurallarına bağlı olmaksızın kimi görevlerde sözleşmeli personel çalıştırılmasına olanak sağlanmış; sözleşme yöntem ve ilkeleri ile ücret tutarı ve her tür ödemelerin saptanması konularında Bakanlar Kurulu yetkili kılınmıştır.

Sözleşmeli personel konusunda Bakanlar Kuruluna geniş yetki tanıyan sözkonusu kural, Anayasa Mahkemesinin 13.12.1995 günlü, E.1995/11, K.1995/63 sayılı kararıyla, Anayasanın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine, 7. maddesindeki yasama yetkisinin devredilemeyeceğine ilişkin kurala ve 128. maddesindeki "yasa ile düzenleme" yöntemine aykırı bulunarak iptal edilmiştir.

Bu nedenlerle, incelenen Yasanın 14. maddesinin (8). fıkrası, Anayasanın 2 ve 7. maddeleriyle de bağdaşmamaktadır.

3- İncelenen Yasanın 14. maddesinin (1). fıkrasının son tümcesinde,
"Kurum personeline ilişkin tüm ihtilaflar iş mahkemeçlerinde görülür."
düzenlemesine yer verilmiştir.

Düzenlemeye göre, Kurum ile personeli arasında doğacak hukuksal uyumsuzlukların çözüme kavuşturulacağı yargı yeri "iş mahkemeleri", başka bir deyişle adli mahkemelerdir.

Anayasanın 9. maddesinde, yargı yetkisinin, Türk Ulusu adına bağımsız mahkemelerce kullanılacağı; 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemine karşı yargı yolunun açık olduğu; 140. maddesinde, yargıçlar ve savcıların adli ve idari yargı yargıç ve savcılar olarak görev yapacakları; 155. maddesinde, Danıştayın, idari mahkemelerce verilen, yasanın başka bir idari yargı yerine bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme mercii olduğu, yasada gösterilen belli davalara da ilk ve son derece mahkemesi olarak bakacağı vurgulanmıştır.

Söz konusu kurallarda, Anayasada idari ve adli yargı ayrılığının kabul edildiği görülmektedir. Bu ayrım uyarınca, idarenin kamu gücü kullanarak oluşturduğu ve kamu hukuku alanına giren işlem ve eylemlerinin idari yargı, özel hukuk alanına giren işlemlerinin de adli yargı denetimine bağlı olacağı açıktır.

Anayasanın anılan kuralları karşısında, idari yargının görev alanına giren bir uyumsuzluğun çözümlünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda yasakoyucunun takdir hakkı bulunmamaktadır. Nitekim, Anayasanın 155. maddesinde, "yasanın başka bir idari yargı mercii bırakmadığı" denilerek, yasakoyucuya verilen takdir yetkisi idari yargı yerini belirlemekle sınırlandırılmıştır.

Bu nedenle, bir idari işlemde doğan uyumsuzluğa ilişkin davanın idari yargı yerinde görülmesi anayasal zorunluluktur.

Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun bir kamu tüzelkişisi olduğu yukarıda açıklanmıştır.

İncelenen Yasanın 14. maddesi (1). fıkrasına göre, Kurumun asli personelinin, Kurumda "idari hizmet sözleşmesi" ile çalışan ve Kurum ile aralarında kamu hukuku ilişkisi bulunan kamu görevlileri olduğu, yine yukarıda açıklanmıştır.

Her ne kadar, incelenen Yasanın 14. maddesinin yine (1). fıkrasında, Kurum personelinin emeklilik ve sosyal güvenlik yönünden 506 sayılı Sosyal Sigortalar Yasasına bağlı olduğu belirtilmiş ise de, bu düzenleme, personel hukukuna değil, sosyal güvenlik hukukuna ilişkin olup, sözleşmeli personelin kamu görevlisi ve Kurumla ilişkisinin de "idari hizmet sözleşmesi"nden kaynaklanan kamu hukuku ilişkisi olduğu gerçeğini ortadan kaldırmamaktadır.

Başka bir anlatımla, kamu görevlisinin sosyal güvenlik yönünden Sosyal Sigortalar Yasasına bağlı olması, idari işlemlerden doğan uyumsuzluklarda görevlendirilecek yargı yerinin belirlenmesinde etken olamaz. Yargı yerinin belirlenmesinde önemli olan, çalışanların kamu görevlisi olup olmadığı ve kurum-personel ilişkisinin kamu hukukundan kaynaklanıp kaynaklanmadığıdır.

Bu durumda, incelenen Yasayla, idare hukuku ilkelerine göre oluşturulan personel işlemlerinden doğan uyumsuzlukların çözümünün adli yargıya bırakılması, Anayasanın 125 ve 155. maddeleriyle bağdaşmamaktadır.

Yayımlanması yukarıda açıklanan gerekçelerle uygun görülmeyen 5603 sayılı "Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun", 14. maddesinin Türkiye Büyük Millet Meclisince bir kez daha görüşülmesi için, Anayasanın değişik 89 ve 104. maddeleri uyarınca birlikte geri gönderilmiştir.

Ahmet Necdet SEZER

Cumhurbaşkanı

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Tarım, Orman ve Köyişleri Komisyonu

12/4/2007

Esas No.: 1/1340

Karar No.: 62

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türkiye Büyük Millet Meclisince görüşülerek kabul edilen ve onaylanmak üzere Cumhurbaşkanlığı Yüce Makamına sunulan 15/03/2007 tarihli ve 5603 sayılı “Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun”un 14 üncü maddesi Sayın Cumhurbaşkanınca Anayasamızın 89 uncu ve 104 üncü maddeleri gereğince yayımlanması kısmen uygun bulunmayarak, bir defa daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına geri gönderilmiştir. Başkanlığınızca, 03/04/2007 tarihinde gerekçeli geri gönderme tezkeresi, tali komisyon olarak Anayasa Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilmiştir. Anılan Kanun ile Geri Gönderme Tezkeresi Komisyonumuzun 12/04/2007 tarihli 69 uncu toplantısında Tarım ve Köyişleri Bakanlığı yetkilileri ile konuyla ilgili resmi kurum yetkililerinin ve sivil toplum örgütlerinin katılımlarıyla görüşülmüştür.

Toplantıda öncelikle Tezkere doğrultusunda ve İçtüzüğün 35 inci maddesi uyarınca sadece 14 üncü madde üzerinde görüşme açılması kararı alınmıştır.

14 üncü madde üzerinde yapılan görüşmelerde şu hususlara dikkat çekilmiştir:

Kanun temel olarak, üç gerekçeyle iade edilmiştir. Sırasıyla bu gerekçeler üzerinde görüşülmüştür.

1- Başkan dışındaki diğer üst düzey personelin Bakan tarafından atanması; Kanunun 14 üncü maddesinin ikinci fıkrasında Başkan, Bakanın önerisi üzerine müşterek kararla atanır, genel koordinatör, hukuk müşaviri, koordinatör, il koordinatörleri, uzman, denetçi ve danışmanlar Başkanın teklifi üzerine Bakan onayıyla atanır hükmü yer almaktadır. Bu düzenlemeye benzer düzenlemelerin Sayın Cumhurbaşkanı tarafından daha önce onaylandığı noktaya dikkat çekilmiştir. Örnek olarak, 5523 sayılı Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Kurulması Hakkında Kanun verilmiştir. Bu Kanun ile kamu tüzel kişiliğini haiz, idari ve malî özerkliğe sahip, Başbakanlıkla ilgili, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı kurulduğu ve Ajans Başkanının Başbakan tarafından atanacağı, Ajans personelinin ise, Ajans Başkanının teklifi ve Başbakanın onayı ile gerçekleştirileceği hükme bağlanmıştır. Görüleceği üzere, daha evvel Sayın Cumhurbaşkanınca benzer bir düzenleme onaylanmıştır. Sayın Cumhurbaşkanının bu iade gerekçesi, kendilerinin daha önceki uygulamalarıyla çelişki göstermektedir.

Ayrıca 2451 sayılı Bakanlıklar ve Bağlı Kuruluşlarda Atama Usulüne İlişkin Kanununun 2 nci maddesi, aynı kanuna ekli (1) sayılı cetvelde gösterilen unvanları taşıyan görevlere Bakanlar Kurulu Kararı ile, (2) sayılı cetvelde gösterilen unvanları taşıyan görevlere müşterek kararla atama yapılacağını öngörmektedir. (2) sayılı cetvelde “Bakanlıklardaki kurul başkanları ve üyeleri” bulunmaktadır. Bu nedenle, bakanlığın ilgili kuruluşu olan ve bu kanunla kurulacak olan Kurum Başkanının Müşterek Kararname ile atanması öngörülmüştür. Ancak gerek (1) sayılı cetvel gerekse (2) sayılı cetvel incelendiğinde, kurumda istihdam edilecek “Genel Koordinatör, Hukuk Müşaviri, Koordinatör, il koordinatörleri, uzman, denetçi ve danışman” unvanlarına sahip personelin her iki cetvelde

de yer almadığı görülecektir. 2451 Sayılı Kanunun 3 üncü maddesi, “Bu kanuna ekli cetvellerde yer almayan unvanları taşıyan kadro ve görevlere yapılacak atama ve nakillerde, bu kanunun kapsamına giren kuruluşların teşkilat kanunlarında veya özel kanunlarındaki hükümlerin uygulanmasına devam olunur” düzenlemesi mevcuttur. Bu hükümden de anlaşılacağı üzere, bu cetvellerde yer almayan unvan ve kadrolara yapılacak atamalarda 5603 sayılı Kanunda belirtilen yöntemlerle atama yapılması hukuka uygun olacaktır. Dolayısıyla, yukarıda belirtilen unvanlara sahip olanların, müşterek kararname ile atanmalarının gerekmediği de açıkça anlaşılmaktadır.

2- Kurum personelinin ücretlerinin Tarım ve Köyişleri Bakanı tarafından belirlenmesi; Kanunun 14 üncü maddesinin sekizinci fıkrasında, Sözleşmeli personele verilecek her türlü ödemeler dahil net ücretlerin üst sınırı belirlenmiş ve bu üst sınırı aşmamak kaydıyla personelin ücretinin Bakan tarafından belirleneceği öngörülmüştür. Aynı şekilde, daha evvel Sayın Cumhurbaşkanı tarafından uygun görülen 5523 sayılı Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Kurulması Hakkında Kanunda da bu düzenlemeye benzer bir düzenleme yer almaktadır. 5523 Sayılı Kanunun 10 uncu maddesinin altıncı fıkrasında, Başkan ile diğer personelin ücret ve gündelikleri ile diğer malî haklarının üst sınırının Başbakan tarafından belirleneceği öngörülmüştür. Personelin ücretinin nasıl belirleneceği hususu kanunda açıkça düzenlenmiş, sözleşme esasları ve diğer hususların Bakanlar Kurulu tarafından çıkarılacak yönetmelik ile belirleneceği de kanunda açıkça hükme bağlanmıştır. Dolayısıyla Anayasamıza her hangi bir aykırılığın söz konusu olmadığı mütalaa edilmektedir.

3- Kurum personeline ilişkin ihtilafların iş mahkemelerinde görülmesi; 14 üncü maddenin birinci fıkrasında, hizmetlerin 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel eli ile yürütüleceği, bu personelin 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tâbi olacağı ve Kurum personeline ilişkin tüm ihtilafların iş mahkemelerinde görüleceği düzenlenmiştir. Buna benzer bir düzenleme daha evvel Sayın Cumhurbaşkanı tarafından uygun görülerek yayımlanmıştır. 5523 Sayılı Kanunun 10 uncu maddesinde, Ajans hizmetlerinin, iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen uzman personel ve destek personeli eliyle yürütüleceği, Ajans personelinin, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tâbi olduğu ve Ajans personeline ilişkin tüm ihtilafların iş mahkemelerinde görüleceği öngörülmektedir.

Aynı şekilde, Sayın Cumhurbaşkanınca onaylanarak yayımlanan 5449 sayılı Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanunun 18 inci maddesinde, Ajans hizmetlerinin, iş mevzuatı hükümlerine göre istihdam edilen uzman personel eliyle yürütüleceği ve Ajans personelinin, emeklilik ve sosyal güvenlik yönünden 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tâbi olacağı düzenlenmiştir.

5521 Sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1 inci maddesi ile, İş Kanununa göre işçi sayılan kimselerle işveren veya işveren vekilleri arasında iş akdinden veya İş Kanununa dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesi ile görevli olarak iş mahkemesi kurulmasını öngörmüştür. 5603 Sayılı Kanun uyarınca sözleşmeli olarak istihdam edilecek ve Sosyal Sigortalar Kanununa tâbi olacak kurum personelinin İş Kanunu'na göre işçi sayılacağına şüphe yoktur. Bu çerçevede kurum personeline ilişkin ihtilafların kanunla iş mahkemeleri tarafından çözümlenmesinin belirlenmesi hiçbir şekilde Anayasamıza aykırılık teşkil etmeyecektir.

Yapılan görüşmelerin ardından, 5603 sayılı Kanunun 14 üncü maddesinin Anayasamıza aykırılığı olmadığı kanaatine varılmıştır. Bu sebeple 14 üncü madde aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Yahit Kirişci</i>	<i>Özkan Öksüz</i>	<i>Ahmet Ertürk</i>
Adana	Konya	Aydın
Kâtip	Üye	Üye
<i>Adem Tatlı</i>	<i>Ali İhsan Merdanoğlu</i>	<i>İsmail Soylu</i>
Giresun	Diyarbakır	Hatay
Üye	Üye	Üye
<i>Abdullah Çetinkaya</i>	<i>Ali Er</i>	<i>Durdu Mehmet Kastal</i>
Konya	Mersin	Osmaniye
	Üye	Üye
	<i>Zülfikar İzol</i>	<i>Maliki Ejder Arvas</i>
	Şanlıurfa	Van

ANAYASANIN 89 ÜNCÜ VE 104 ÜNCÜ MADDELERİ GEREĞİNCE CUMHURBAŞKANINCA
BİR DAHA GÖRÜŞÜLMEK ÜZERE GERİ GÖNDERİLEN KANUN

**TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU KURULUŞ VE
GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN**

Kanun No. 5603

Kabul Tarihi : 15/3/2007

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Tanımlar, Kuruluş, Görev ve Yetkiler

Amaç

MADDE 1- (1) Bu Kanunun amacı; ulusal kalkınma plan, program ve stratejilerinde öngörülen ilke ve hedefler çerçevesinde, Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynakları da kapsayacak şekilde, kırsal kalkınma programlarının uygulanmasına yönelik faaliyetleri gerçekleştirmek üzere Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunun kuruluş, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usûl ve esasları düzenlemektir.

Tanımlar

MADDE 2- (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

- a) Bakan: Tarım ve Köyişleri Bakanını,
  - b) Bakanlık: Tarım ve Köyişleri Bakanlığını,
  - c) Başkan: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu Başkanını,
  - ç) Komisyon: Proje Değerlendirme ve Seçim Komisyonunu,
  - d) Komite: İzleme ve Yönlendirme Komitesini,
  - e) Kurum: Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumunu,
  - f) Program: Ulusal düzeydeki strateji ve planlarla uyumlu olarak hazırlanan kırsal kalkınma programlarını,
- ifade eder.

Kuruluş

MADDE 3- (1) Bu Kanunla verilen görevleri yerine getirmek üzere, kamu tüzel kişiliğini haiz, idarî ve malî özerkliğe sahip, özel bütçeli, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tâbi ve Bakanlığın ilgili kuruluşu olmak üzere Tarım ve Kırsal Kalkınmayı Destekleme Kurumu kurulmuştur.

Görev ve yetkiler

MADDE 4- (1) Kurumun görev ve yetkileri şunlardır:

- a) Faydalanıcıların desteklerden azamî ölçüde yararlanabilmeleri amacıyla tanıtım, eğitim, danışmanlık ve yönlendirme faaliyetlerini yürütmek.

b) Proje ve faaliyet başvurularını almak, bunların ön incelemeleri ile yerinde kontrollerini yapmak, proje ve faaliyetleri başvuru şartları, değerlendirme ve seçim kriterlerine göre değerlendirmek.

c) Desteklenecek proje ve faaliyetleri belirlemek, uygulama sözleşmelerini hazırlamak ve başvurusu uygun görülen faydalanıcılarla sözleşme imzalamak, uygun bulunmayan başvurularla ilgili işlemleri yapmak.

ç) Proje ve faaliyetlere yönelik tahakkuk, ödeme ve muhasebe işlemleri ile bunlarla ilgili her türlü kontrolü gerçekleştirmek.

d) Proje ve faaliyetlerin uygulamasını izlemek, yararlanıcıların sözleşme şartlarını ve yükümlülüklerini yerine getirip getirmediğini takip etmek, bu amaçlarla gerekli kontrolleri yapmak.

e) İlerleme ve gelişmeleri raporlamak, Avrupa Birliği mevzuatını da dikkate alarak ihtiyaç duyulan bilgi, belge ve raporları hazırlamak, yetkili kurum ve makamlara sunmak.

f) Program ve desteklerin etkinleştirilmesi yönündeki görüş ve değişiklik önerilerini ilgili makamlara bildirmek.

g) Kurumun görevleri ve faaliyetleriyle ilgili güvenli bir veri tabanı ve bilgi işlem sistemi kurmak.

ğ) Kurumun faaliyetleri ile ilgili idarî düzenlemeleri yapmak.

(2) Kurum, görevleri ile ilgili konularda; kamu veya özel hukuk tüzel kişileri, gerçek kişiler, sivil toplum kuruluşları, Avrupa Komisyonu ve uluslararası kuruluşlarla gerekli işbirliği ve koordinasyonu sağlamakla görevli ve yetkilidir.

(3) Kurum, ödeme talimatının verilmesi ve muhasebe ile ilgili görevleri hariç olmak kaydıyla, görevlerinden bazılarını Bakanlık taşra birimleri vasıtasıyla yerine getirebilir. Ancak, görevlerin bu suretle yerine getirilmesi Kurumun sorumluluğunu ortadan kaldırmaz. Kurum, görevlerin yerine getirilmesi aşamalarında diğer kamu kurum ve kuruluşları, özel hukuk tüzel kişileri, gerçek kişiler ve sivil toplum kuruluşları ile işbirliği yapabilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Teşkilât

Teşkilât

MADDE 5- (1) Kurum, merkez ve taşra teşkilâtından oluşur.

(2) Merkez teşkilâtı ana hizmet birimleri ile danışma ve denetim birimleri ve yardımcı hizmet biriminden, taşra teşkilâtı ise il koordinatörlüklerinden meydana gelir.

(3) Kurum merkez teşkilâtı ekli (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir.

Başkanın görev, yetki ve sorumlulukları

MADDE 6- (1) Kurumun en üst amiri olan Başkan, Kurumun icraatından ve emri altındakilerin faaliyet ve işlemlerinden Bakana karşı sorumlu olup, aşağıdaki görev, yetki ve sorumluluklara sahiptir:

a) Kurumu Anayasaya, kanunlara, hükümet programına ve Bakanlar Kurulunca belirlenen politika ve stratejilere uygun olarak yönetir.

b) Kurumun görev alanına giren hususlarda politika ve stratejiler geliştirir, bunlara uygun olarak yıllık amaç ve hedefler oluşturur, performans ölçütleri belirler, Kurumun çalışma programını ve

bütçesini hazırlar, gerekli yasal ve idarî düzenleme çalışmalarını yapar. Belirlenen stratejiler, amaçlar ve performans ölçütleri doğrultusunda uygulamayı koordine eder, izler ve değerlendirir.

c) Kurumun faaliyetlerini ve işlemlerini denetler, yönetim sistemlerini gözden geçirir, Kurumun yapısı ve yönetim süreçlerinin etkililiğini gözetir, yönetimin geliştirilmesini sağlar.

ç) Kurumun faaliyet alanına giren konularda diğer kurum ve kuruluşlarla işbirliği ve koordinasyonu sağlar.

d) Program kapsamında desteklenecek proje ve faaliyetleri onaylanmak üzere Komisyona sunar, desteklenecek kişi ve kuruluşlarla sözleşme imzalar, bunlara ödeme yapılmasına onay verir. Sözleşmede yapılacak değişiklikleri ve sözleşmelerin sonlandırılmasını onaylar.

e) İhtiyaç duyulan bilgi, belge ve raporların hazırlanmasını sağlar, bunları yetkili kurum ve makamlara sunar.

(2) Başkan ve Kurumun her kademedeki yöneticileri, gerektiğinde sınırlarını yazılı olarak açıkça belirlemek şartıyla yetkilerinden bir kısmını astlarına devredebilir. Yetki devri uygun araçlarla ilgililere duyurulur.

Hizmet birimleri

MADDE 7- (1) Kurumun ana hizmet birimleri şunlardır:

a) Proje Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü.

b) Finansman Genel Koordinatörlüğü.

(2) Kurumun danışma ve denetim birimleri şunlardır:

a) Hukuk Müşavirliği.

b) İç Denetim Koordinatörlüğü.

(3) Kurumun yardımcı hizmet birimi Destek Hizmetleri Genel Koordinatörlüğüdür.

Hizmet birimlerinin görevleri

MADDE 8- (1) Proje Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü, Proje Yönetimi Koordinatörlüğü ile Proje İzleme ve Kontrol Koordinatörlüğünden oluşur.

(2) Proje Yönetimi Koordinatörlüğünün görevleri şunlardır:

a) Programla ilgili duyuru ve tanıtımları yapmak.

b) Başvuru kılavuzlarını, başvuru formlarını ve gerekli diğer dokümanları hazırlamak, faydalanıcılara yönelik eğitim, danışmanlık ve yönlendirme faaliyetlerini yürütmek.

c) Başvuruları kabul etmek, proje ve faaliyetlerin belirlenen uygunluk kriterleri çerçevesinde ön incelemelerini yapmak, yaptırmak, desteklenecek proje ve faaliyetlerin seçimini yapmak üzere Komisyona sunmak.

ç) Desteklenmesi uygun görülen kişi ve kuruluşlarla yapılması öngörülen sözleşmeleri hazırlamak.

d) Uygun bulunmayan başvurulara gerekçeli cevap vermek.

e) Desteklenen proje ve faaliyetlerle ilgili ihale işlemlerini yürütmek.

f) Proje başvuruları ile ilgili detaylı raporlar hazırlamak ve bunları ilgili yerlere sunmak.

g) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(3) Proje İzleme ve Kontrol Koordinatörlüğünün görevleri şunlardır:

a) Uygulanan ve tamamlanmış proje ve faaliyetlerin yerinde kontrollerini yapmak, yaptırmak, gerçekleştirmelerini izlemek, bunlarla ilgili rapor ve öneriler hazırlamak.

b) Proje ve faaliyet uygulamalarını sözleşmede yer alan hükümler doğrultusunda kontrol etmek ve gerektiğinde sözleşmelerde değişiklik yapılmasını veya sözleşmelerin sona erdirilmesini Başkana teklif etmek.

c) Projeler çerçevesinde yapılacak satın almaları ve diğer ihale süreçlerini kontrol etmek ve uygulamada muhtemel darboğaz, hata ve suiistimalleri önleyici tedbirleri almak.

ç) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(4) Finansman Genel Koordinatörlüğü; Tahakkuk Koordinatörlüğü, Ödeme Koordinatörlüğü ve Muhasebe Koordinatörlüğünden oluşur.

(5) Tahakkuk Koordinatörlüğünün görevleri şunlardır:

a) Ödeme talepleri ile ilgili bilgi ve belgelerin sözleşmede ve ilgili mevzuatta belirtilen hükümlere uygunluğunu incelemek.

b) Ödeme belgelerini düzenlemek.

c) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(6) Ödeme Koordinatörlüğünün görevleri şunlardır:

a) Hak edişlerle ilgili ödeme belgelerini incelemek, yerinde kontrolleri yapmak ve uygun bulunan ödemelerin faydalanıcıların hesabına aktarılmasını sağlamak.

b) Ödeme ile ilgili bilgileri ilgili birimlere vermek.

c) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(7) Muhasebe Koordinatörlüğünün görevleri şunlardır:

a) Uygulamayla ilgili muhasebe işlemlerini gerçekleştirmek.

b) Yapılan sözleşmelerde Kurum adına doğan yükümlülükleri ve gerçekleştirilen ödemeleri veri tabanına kayıt etmek.

c) Ödemelere ilişkin kayıtların üçer aylık ve yıllık raporlarını hazırlamak, ilgili birimlere iletmek.

ç) Ödemelerle ilgili hesap ve belgeleri iç ve dış denetime hazır bulundurmak.

d) Avrupa Birliği ve uluslararası kuruluşlardan sağlanan kaynakların ilgili kurumlar aracılığıyla teminine yönelik işlemleri yapmak.

e) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(8) Hukuk Müşavirliğinin görevleri şunlardır:

a) Hukukî konular ve düzenlemeler hakkında görüş oluşturmak.

b) Kurumun menfaatlerini koruyucu, anlaşmazlıkları önleyici hukukî tedbirleri zamanında almak, anlaşma ve sözleşmelerin bu esaslara uygun olarak yapılmasına yardımcı olmak.

c) Adli ve idarî davalarda ve her türlü icra takiplerinde gerekli bilgi ve belgeleri hazırlamak ve hazırlanmasını sağlamak, Kurumun dava ve icra takip işlerini yürütmek.

ç) Gerekli görüldüğünde ilgili birimlerin de görüşlerini alarak ihbarname ve ihtarname düzenlemek veya bunlara karşı cevap hazırlamak.

d) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(9) İç Denetim Koordinatörlüğünün görevleri şunlardır:

a) Kurumun iç denetimini ulusal ve uluslararası denetim standartlarına uygun olarak gerçekleştirmek.

b) Kurumun iç kontrol sisteminin iyileştirilmesine yönelik çalışmalar yapmak.

c) Hesap ve işlemlerin doğru, tam ve zamanında yapılıp yapılmadığını kontrol etmek.

ç) Kurumun işlemlerinin mali anlaşmalar ve programlara uygunluğunu kontrol etmek ve raporlamak.

d) Başkan tarafından denetimle ilgili verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(10) Destek Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü; Bilgi Sistemleri Koordinatörlüğü ile İnsan Kaynakları ve İdari İşler Koordinatörlüğünden oluşur.

(11) Bilgi Sistemleri Koordinatörlüğünün görevleri şunlardır:

a) Kurumun bilgi işlem sistemlerini kurmak, ihtiyaç duyulan veri tabanlarını oluşturmak, güvenliğini sağlamak ve geliştirmek.

b) Faaliyet ve projelerle ilgili kayıtların elektronik ortamda saklanmasını sağlamak.

c) İlgili birimler ve diğer veri kaynakları arasında bilgi alış verişini sağlamak.

ç) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

(12) İnsan Kaynakları ve İdari İşler Koordinatörlüğünün görevleri şunlardır:

a) Kurumun insan kaynakları politikası ve planlaması konusunda çalışmalar yapmak ve Başkana tekliflerde bulunmak.

b) Kurum personelinin atama, istihdam, eğitim, nakil, sicil, terfi, görevlendirme, ücret, emeklilik ve benzeri özlük işlemlerini yürütmek.

c) Kurumun ihtiyacı olan her türlü mal ve hizmet satın alma, kiralama, bakım, onarım, temizlik, araç-gereç malzeme temini, aydınlatma, ısıtma, su, haberleşme, sağlık ve benzeri her türlü idari ve mali hizmetleri yürütmek.

ç) Genel evrak, arşiv ve dokümantasyon faaliyetlerini düzenlemek ve yürütmek.

d) Kurum personelinin yurt içi ve yurt dışında yapacağı çalışmalarını organize etmek.

e) Kurumun basın, yayın ve halkla ilişkiler görevlerini yürütmek.

f) Kurumda sivil savunma ile ilgili hizmetleri yürütmek.

g) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

İzleme ve Yönlendirme Komitesi

MADDE 9- (1) İlgili kamu kurum ve kuruluşları, gerçek kişiler, özel hukuk tüzel kişileri ve sivil toplum kuruluşlarının kırsal kalkınma program ve destekleri ile ilgili, izleme ve değerlendirme süreçlerine katkı ve katılımlarını sağlamak amacıyla İzleme ve Yönlendirme Komitesi kurulmuştur. Komitenin sekretarya hizmetleri Bakanlıkça yürütülür.

(2) Komitenin başkanı Bakanlık Müsteşarıdır. Komitede Başkan ile Bakanlık, İçişleri, Maliye, Sanayi ve Ticaret, Kültür ve Turizm ile Çevre ve Orman Bakanlıkları, Devlet Planlama Teşkilâtı ve Hazine Müsteşarlıkları ile Avrupa Birliği Genel Sekreterliğinden en az genel müdür düzeyinde birer temsilci yer alır. Komiteye, Avrupa Komisyonu temsilcileri ile diğer ilgili kurum ve kuruluş temsilcileri istişarî düzeyde iştirak edebilir.

(3) Komitenin görevleri; kırsal alandaki gelişmeler ile kırsal kalkınma program ve desteklerinin ulusal politika ve stratejilere uygun, birbirleri ile tutarlı, uyumlu ve etkin bir şekilde uygulanması amacıyla; proje ve faaliyet başvuru şartları, seçim ve değerlendirme kriterlerinin kırsal kalkınma hedeflerine uygunluğu konusunda görüş oluşturmak; uygulama ve gelişmeleri hedeflere ulaşma açısından belirli aralıklarla izlemek, değerlendirmeleri incelemek; hedeflere ulaşılması veya mali yönetim de dahil olmak üzere yönetim ve uygulamanın etkinleştirilmesi konusundaki önerilerini ilgili kurum ve makamlara bildirmek, mevzuat ile Avrupa Birliği müktesebatı çerçevesinde öngörülen diğer istişarî görevleri yürütmektir.

(4) Komitenin çalışma usûl ve esasları, Komitede temsil edilen kuruluşların görüşleri alınarak Bakanlık tarafından çıkarılacak bir yönetmelik ile belirlenir.

Proje Değerlendirme ve Seçim Komisyonu

MADDE 10- (1) Komisyon; Kurum Başkanının başkanlığında, asgarî daire başkanı düzeyinde olmak kaydıyla, Bakan tarafından farklı ana hizmet birimlerinden belirlenecek en fazla dört Bakanlık temsilcisi, İçişleri, Bayındırlık ve İskan, Sanayi ve Ticaret, Kültür ve Turizm ile Çevre ve Orman Bakanlıklarının birer daimî temsilcisinden oluşur. Başkan, gerekli durumlarda ilgili diğer kamu kurum ve kuruluşlarından en fazla üç temsilciyi toplantılara davet edebilir. Daimî temsilcilerin görev süresi azamî iki yıl olup, görev süresi tamamlanmadan herhangi bir şekilde üyeliklerinin sona ermesi halinde, kalan süreleri sırasına göre yedek üyelerce tamamlanır. Görevi sona eren üyeler tekrar seçilebilir.

(2) Komisyon, Başkanın daveti üzerine üye tam sayısının yarısından bir fazlası ile her ay en az bir defa toplanır. Komisyon toplantılarına Başkanın yokluğunda Başkanın görevlendireceği bir Genel Koordinatör başkanlık eder. Komisyon toplantıya katılanların oy çokluğu ile karar alır. Eşitlik durumunda, Başkanın oyu yönünde karar alınır.

Komisyonun görev ve yetkileri

MADDE 11- (1) Komisyonun görev ve yetkileri şunlardır:

a) Program kapsamında desteklenecek proje ve faaliyet listelerini ve bunlara ilişkin raporları görüşmek ve desteklenecek projeleri onaylamak.

b) Uygulamada koordinasyonu sağlayıcı, işbirliğini geliştirici tedbirler ve karşılaşılan sorunların çözümünü konusunda Kuruma görüş sunmak.

İl koordinatörlükleri

MADDE 12- (1) Kırsal kalkınma program ve destekleme uygulamaları başlatılmadan, yapılanma süreci de dikkate alınarak, illerde il koordinatörlüğü kurulur. Program veya destekleme kapsamında bulunmayan illerde il koordinatörlüğü kurulamaz.

(2) İl koordinatörlüklerinin sevk ve idaresinden il koordinatörü sorumludur. İl koordinatörlüğünde projelerin gerektirdiği ölçüde yeterli personel istihdam edilir.

İl koordinatörlüklerinin görevleri

MADDE 13- (1) İl koordinatörlüklerinin görevleri şunlardır:

- a) İl düzeyinde duyuru ve tanıtımları yapmak, faydalanicılara yönelik eğitim, danışmanlık ve yönlendirme faaliyetlerini yürütmek.
- b) Desteklenecek proje ve faaliyetlerin seçimi ve izleme konusunda ilde görevlendirilebilecek personelin seçimine ilişkin önerilerini ilgili birimlere bildirmek, bunlara ilişkin veri tabanı hazırlamak.
- c) Başvuruları almak, proje ve faaliyetlerin başvuru şartlarına göre ön incelemelerini yapmak, uygun başvuruları Kuruma intikal ettirmek.
- ç) Ön değerlendirme sonucunda uygun bulunmayan başvurulara gerekçeli cevap hazırlayarak Kuruma iletmek.
- d) İlde uygulamanın etkinliğini artırmak amacıyla valilikler ve diğer kamu kurum ve kuruluşları ile gerekli koordinasyonu sağlamak, valiliğe ve ildeki diğer kurum ve kuruluşlara Kurumun ildeki faaliyetleri ile ilgili bilgi vermek ve ihtiyaç duyulan hallerde gerekli destekleri bu birimlerden talep etmek.
- e) Proje ve faaliyetlerin yerinde kontrolü ve izleme faaliyetlerini yürütmek.
- f) Görev alanı ile ilgili konularda merkez birimlerine gerekli raporlama çalışmalarını yapmak.
- g) Başkan tarafından verilecek diğer görevleri yerine getirmek.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Personel Rejimi

Kurum personelinin statüsü, hakları ve atanmaları

MADDE 14- (1) Kurumda hizmetler 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile diğer kanunların sözleşmeli personel hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın istihdam edilen sözleşmeli personel eliyle yürütülür. Kurum personeli emeklilik ve sosyal güvenlik yönünden 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tâbidir. Kurum personeline ilişkin tüm ihtilaflar iş mahkemelerinde görülür.

(2) Başkan Bakanın önerisi üzerine müşterek kararla atanır. Genel Koordinatör, Hukuk Müşaviri, Koordinatör, il koordinatörleri, uzman, denetçi ve danışmanlar Başkanın teklifi üzerine Bakan onayıyla, bunların dışında kalan diğer personel ise Başkan tarafından atanır.

(3) Kurumda istihdam edilecek personelde Devlet Memurları Kanununun 48 inci maddesinin (A) bendinin (1), (4), (5), (6) ve (7) numaralı alt bentlerinde belirtilen genel şartlara ek olarak; Başkan, genel koordinatör, koordinatör, il koordinatörü, uzman, denetçi ve danışman pozisyonlarında istihdam edilecekler için ziraat, veterinerlik, su ürünleri, gıda, kimya, orman, çevre, inşaat, jeoloji, bilgisayar, endüstri, elektrik ve elektronik, makine, hukuk, kamu yönetimi, iktisat, maliye, işletme, uluslararası ilişkiler, çalışma ekonomisi ve endüstri ilişkileri, şehir ve bölge planlama, istatistik, sosyoloji dallarından veya bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulunca kabul edilen yurt dışındaki yüksek öğretim kurumlarından en az lisans düzeyinde eğitim görmüş ve istihdam edileceği alanla ilgili olarak asgari; Başkan, genel koordinatör, koordinatör, hukuk müşaviri ve danışman için sekiz yıl, il koordinatörü için altı yıl, uzman ve denetçi için üç yıllık iş tecrübesine sahip olma şartları aranır.

(4) Merkez teşkilâtında; Başkan, genel koordinatör, hukuk müşaviri, koordinatör, uzman, denetçi, danışman ve mütercim pozisyonlarında istihdam edileceklerin İngilizce, Almanca veya Fransızca dillerinde yapılan Kamu Personeli Yabancı Dil Bilgisi Seviye Tespit Sınavında asgarî (B), il koordinatörlüklerinde il koordinatörü, uzman ve denetçi pozisyonunda istihdam edileceklerin ise asgarî (C) düzeyinde puan almış olmaları veya dil yeterliliği bakımından buna denkliği kabul edilen uluslararası geçerliliği olan bir belgeye sahip olmaları zorunludur.

(5) 10/12/2003 tarihli ve 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli (I), (II) ve (IV) sayılı cetvellerde sayılan kurum ve kuruluşlarda çalışanlardan durumları, bu maddede sayılan nitelik ve şartlara uygun olanlar, kendilerinin isteği ve kurumlarının muvafakati ile Kurumda sözleşmeli olarak istihdam edilebilir. Bu şekilde istihdam edilecek personel sayısı toplam personel sayısının yüzde otuzunu aşamaz. Bu şekilde görevlendirilen personel kurumundan aylıksız izinli sayılır ve asıl kadrosuyla ilgisi devam eder. Bunların terfileri başkaca bir işleme gerek kalmaksızın kurumlarınca yapılır. Bu hükme göre görevlendirilenler, görevde kaldıkları sürece, malî ve sosyal haklarını Kurumdan alırlar.

(6) Kurumun merkez teşkilâtında istihdam edilecek personel sayısı yüzelli kişiden fazla olmaz. Sekreterlik, arşiv, idarî, malî ve personelle ilgili işlemleri yürütecek olan destek personelinin sayısı, toplam personel sayısının yüzde yirmisini geçemez.

(7) Kamu kurum ve kuruluşlarından Kurumda istihdam edilen kamu görevlileri, görevleri sona erdiğinde kurumlarında mükteseplerine uygun bir göreve atanırlar. Bunların Kurumda geçen hizmet süreleri kazanılmış hak aylıklarının tespitinde dikkate alınır.

(8) Sözleşmeli personele verilecek her türlü ödemeler dahil net ücretler; Başkana Başbakanlık merkez teşkilâtında görev yapan genel müdür, genel koordinatörlere Başbakanlık merkez teşkilâtında görev yapan genel müdür yardımcısı, hukuk müşaviri, koordinatör ve il koordinatörlerine Başbakanlık merkez teşkilâtında görev yapan daire başkanları, uzman ve denetçilere Başbakanlık uzmanları, diğer görevlilere ise Başbakanlık merkez teşkilâtındaki benzer görevler için öngörölmüş bulunan ücretleri aşmamak kaydıyla, Bakan tarafından belirlenir.

(9) Kurum, desteklenecek proje ve faaliyetler ile ilgili başvuruların değerlendirilmesi, izlenmesi, duyurulması ve tanıtımı ile faydalanıcılara yönelik eğitim ve danışmanlık hizmeti verilmesi amacıyla; özel bilgi ve uzmanlık gerektiren işlerde, istisna veya hizmet akdi ile yerli ve yabancı uzmanları, kısmi zamanlı olarak çalıştırabilir. Kurumda bu şekilde çalıştırılacak personel sayısı, Kurumun toplam personel sayısının yüzde otuzunu geçemez.

(10) Sözleşmeli personelin bu maddede belirlenenler dışında kalan görev ve yetkileri, hizmete alınma, görevlendirme, görevde yükselme ve görevden alınma şekilleri ile sözleşme esasları, unvan ve sayıları Bakanlar Kurulu Kararı ile çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Gelir ve Giderler

Gelir ve giderler ile yönetilecek hesaplar

MADDE 15- (1) Kurumun gelirleri şunlardır:

- Genel bütçeden Bakanlık bütçesine bu amaçla konulacak ödenek.
- Avrupa Birliği ve diğer uluslararası fonlardan sağlanacak kaynaklar.

c) Diğer gelirler.

(2) Kurumun giderleri şunlardır:

a) Proje ve destekleme giderleri.

b) Tanıtım ve eğitim giderleri.

c) Taşınır ve taşınmaz mal ile hizmet alım giderleri.

ç) Yönetim ve personel giderleri.

d) Görevlerle ilgili diğer giderler.

(3) Kurum bütçesi mali yıl itibarıyla Kurum tarafından hazırlanır ve Bakan onayıyla yürürlüğe girer.

(4) Kurumun alacaklarının tahsilinde Kurum tarafından 21/7/1953 tarihli ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

(5) Avrupa Birliğinin tahsis edeceği mali yardımlar ve sağlanacak ulusal katkı, Avrupa Birliği ile yapılan ilgili anlaşmalardaki hükümler çerçevesinde açılacak hesaplarda tutulur. Bu hesapların yönetilmesi, kullanılması, nemalandırılması, kullanılmayan kısmının Avrupa Birliğine iade edilmesi veya kullanılmasına ilişkin hususlar ilgili anlaşmalar çerçevesinde belirlenir.

(6) Kurum, bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili iş ve işlemlerde her türlü vergi, resim ve harçtan muaftır.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Avrupa Birliği Kırsal Kalkınma Program ve Destekleri

Genel hükümler

MADDE 16- (1) Avrupa Birliği tarafından kırsal kalkınma için sağlanan mali kaynakların programlanması, kullanılması ve mali yönetimine ilişkin usul ve esaslar ile Kurumun yetki ve sorumlulukları Avrupa Birliği ile imzalanan anlaşmalar çerçevesinde belirlenir. Bu anlaşmalara göre yetkili kılınan ulusal makam ve kurumlar tarafından fonların kullanımı konusunda Kurumun ulusal akreditasyonu sağlanır ve izlenir.

(2) Program çerçevesinde Avrupa Birliğinden sağlanan fonların mali yönetimi, Sertifikasyon Kurumunun belirlenmesi ve Kurumun ulusal düzeyde akreditasyonunun sağlanması ve akreditasyonu ile ilgili kuralların uygulanmasının takibi ile ilgili çalışmalar ulusal yetkilendirme görevlisi olarak belirlenen merci tarafından yapılır.

(3) Kurumun yönetim ve kontrol sistemlerinin raporlanması ve Kurum hesaplarının yıllık olarak incelenmesi ile ilgili çalışmalar, kamu ya da özel sektör kuruluşları arasından belirlenecek olan bir denetim kurumu tarafından yapılır.

Avrupa Birliği desteklerinin programlanması

MADDE 17- (1) Bakanlık, kırsal kalkınmaya yönelik olarak sağlanan Avrupa Birliği kaynaklarının, kalkınma plan ve programları ile ulusal stratejiler doğrultusunda, diğer iç ve dış kaynaklı kırsal kalkınma program, faaliyet ve destekleri ile Avrupa Birliği tarafından sağlanan diğer kaynaklarla tutarlı ve uyumlu bir şekilde ve ilgili kurumlarla işbirliği içinde programlanmasından sorumludur. Bu şekilde hazırlanacak operasyonel nitelikli kırsal kalkınma programı Yüksek Planlama Kurulunun onayı ile yürürlüğe konulur.

(2) Kırsal kalkınma programının izlenmesi ve değerlendirilmesi, etkinlik ve etkililiğin sağlanması yönünde tedbirlerin alınması, programda değişiklik yapılmasına ilişkin gerekli çalışmaların yürütülmesi konularında Bakanlık yetkili ve sorumludur.

Kurumun sorumlulukları

MADDE 18- (1) Kurum, ilgili mevzuat, Avrupa Birliği müktesebatı ve anlaşmalar çerçevesinde uygulamanın etkin, etkili ve doğru bir şekilde gerçekleştirilmesi, ödemelerin zamanında ve uygun bir şekilde yapılması, desteklenen proje ve faaliyetlerin sözleşme hükümlerine uygun bir şekilde yürütülmesinin sağlanması, buna ilişkin kontrol ve izlemenin gerçekleştirilmesi, ilgili kurum ve makamlara görevleri ile ilgili bilgi, belge ve raporların tam ve zamanında intikali ile görevli ve sorumludur.

(2) Kurum, ilgili anlaşmalarla belirlenen yetkili makam ve kuruluşların kırsal kalkınma programı uygulamalarının ve mali yönetimin etkinleştirilmesi ve akreditasyonla ilgili hususlarda tavsiye ve taleplerinin yerine getirilmesi, bilgi ve belge taleplerinin zamanında sağlanması ile yükümlüdür.

ALTINCI BÖLÜM

Çeşitli Hükümler

Dış denetim

MADDE 19- (1) Kurumun dış denetimi, 16 ncı maddedeki hükümler saklı kalmak kaydıyla, Sayıştay tarafından gerçekleştirilir.

Yönetmelik

MADDE 20- (1) Kurumun insan kaynakları ve personel seçimine, Komisyon ve il koordinatörlüklerinin çalışmasına, Avrupa Birliğinden sağlanan mali yardımlar kapsamındaki diğer mali konular ile akreditasyon kriterlerinin uygulanmasına ilişkin usûl ve esaslar çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir.

(2) Bu Kanunun uygulanmasına ilişkin yönetmelikler bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde hazırlanarak yürürlüğe konulur.

GEÇİCİ MADDE 1- (1) Kurumun nitelikli personel ihtiyacının karşılanabilmesi amacıyla, bir yıl süreyle istihdam edilen personelde yabancı dil yeterliliği şartı aranmayabilir.

Yürürlük

MADDE 21- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22- (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(I) SAYILI CETVEL

TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU
MERKEZ TEŞKİLÂTI

<u>Başkan</u>	<u>Ana Hizmet Birimleri</u>	<u>Danışma ve Denetim Birimleri</u>	<u>Yardımcı Hizmet Birimi</u>
Başkan	1. Proje Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü	1. Hukuk Müşavirliği	1. Destek Hizmetleri Genel Koordinatörlüğü
	a) Proje Yönetimi Koordinatörlüğü	2. İç Denetim Koordinatörlüğü	a) Bilgi Sistemleri Koordinatörlüğü
	b) Proje İzleme ve Kontrol Koordinatörlüğü		b) İnsan Kaynakları ve İdari İşler Koordinatörlüğü
	2. Finansman Genel Koordinatörlüğü		
	a) Tahakkuk Koordinatörlüğü		
	b) Ödeme Koordinatörlüğü		
	c) Muhasebe Koordinatörlüğü		

TARIM, ORMAN VE KÖYİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU KURULUŞ VE
GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN**

MADDE 14- Kanunun 14 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

